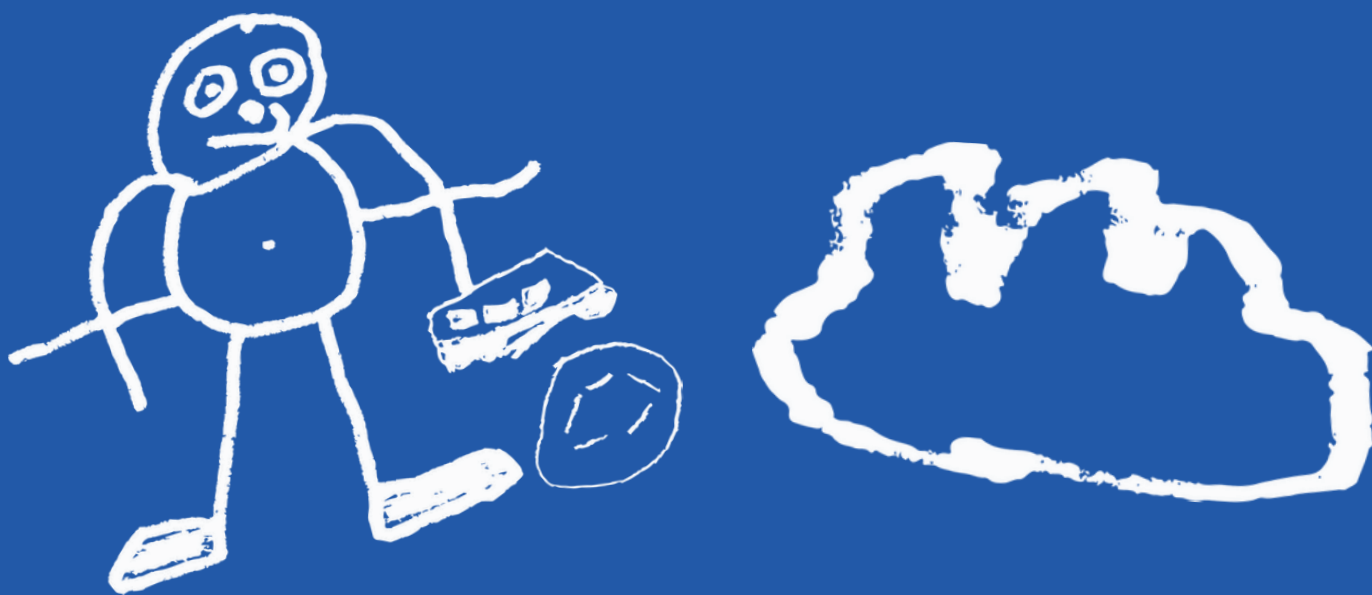

Lasten osallisuusopas

Työkaluja ja menetelmiä pienten
lasten kuulemiseen

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

Lasten kuuleminen

Lasten kuulemiseen käytetään lapsilähtöisiä ja monikanavaisia menetelmiä, jotka tukevat turvallista itseilmaisua ja osallisuutta. Menetelmät mahdollistavat tunteiden, mielipiteiden ja kokemusten ilmaisemisen eri tavoin – sanallisesti, visuaalisesti, keuhollisesti ja toiminnallisesti.

Menetelmiä voidaan käyttää laajasti erilaisissa tilanteissa, joissa lapsilta kerätään mielipiteitä ja palautetta. Aikuisen ohjaus ja leikillistäminen auttaa lapsia tunnistamaan ja sanoittamaan tunteita itselleen ja sen kautta myös aikuiselle.

1. Kirjalliset ja strukturoidut menetelmät

Anonyymi paperinen palautelomake

Käytetään esim. vertaisryhmien lopuksi kokemusten ja kehittämis ehdotuksien keräämiseen.

Tunnelämpömittari

Visuaalisia välineitä tunnetilojen nopeaan ja helppoon arviointiin.

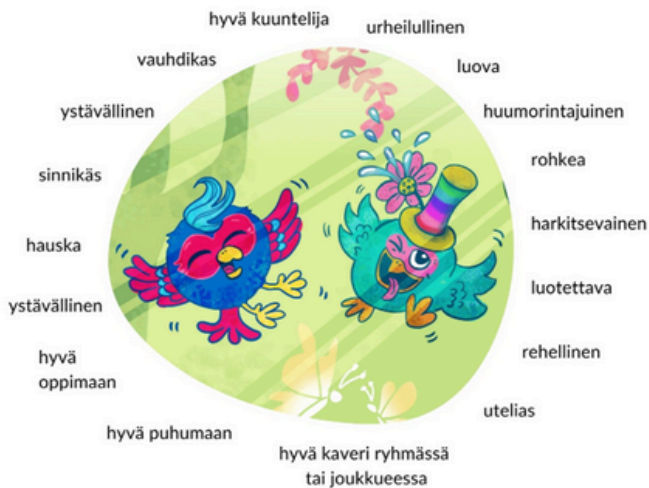

Lapsia tunnelämpömittarit käsissään.

Vahvuuskortti

Auttaa lasta sisäistämään ja sanallistamaan omia vahvuuksiaan ja kehityskohteitaan.

MINÄ OLEN SINUN VAHVUUTESI

MITÄ VOISI VIELÄ KEHITTÄÄ?

itsehillintä	tunteiden ilmaisu	keskittyminen
harkitsevuus	rohkeus	itsetunto
kaveritaidot	rehellisyys	oman mielekkään tekemisen keksiminen
	sinnikkyys	omista asioista huolehtiminen

Vahvuuskortti
kuvituksella.

2. Kuvalliset ja symboliset menetelmät

Tunnekortit

Tukevat tunteiden tunnistamista ja sanoittamista erityisesti nuoremmilla lapsilla.

Esimerkkejä tunne-
kortteista.

Hevosenkengät

Tunne- ja kokemusarviointiin; lapset poimivat korista 1-5 hevosenkengää kuvastamaan tunnettaan (1 = huonoin). Poiminnan jälkeen puhutaan, kuinka monta valittiin ja miksi.

Pehmolelut (hymyilevä/surullinen)

Tunteiden ja mielipiteiden ilmaisuun ilman puheen tarvetta.

Tunnepehmoksi sopii esimerkiksi suosittu käännettävä mustekala.

Liikennevalot

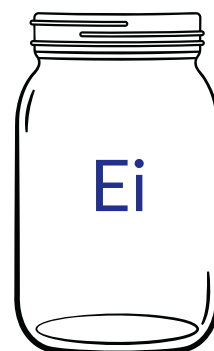
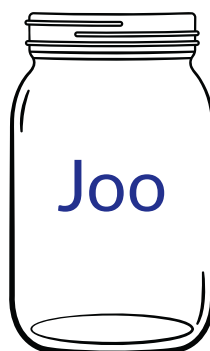
Valitaan väri (vihreä - keltainen - punainen) kuvastamaan tunnetta tai tilannetta.

Valokuvat

Valitaan valokuvista (esim. eläin- tai luontokuvista) se, joka parhaiten kuvaa tunnetta. Kuvia voidaan myös ottaa lasten kanssa tilanteessa.

Helmipurkit

Purkeissa lukee eri vastauksia kysyttyyn kysymykseen, ja lapsi pudottaa helmen purkkiin, joka kuvaa omaa vastausta. Toimii erityisesti suuremmissa ryhmissä.

3. Keholliset ja osallistavat menetelmät

Janatyöskentely

Lapsi liikkuu fyysisesti janalla ja valitsee mielipidettään tai tunnettaan vastaavan kohdan.

Esimerkkejä:

- Samaa mieltä - eri mieltä -jana väittämiä käsitellessä
- Huolettaa paljon - ei huoleta ollenkaan -jana kysymysten yhteydessä

Lapsia tunnejanalla.

Peukutus (peukku ylös/keskelle/alas)

Nopeaan, sanattomaan mielipiteiden ja suhtautumisen ilmaisuun esimerkiksi väittämien yhteydessä.

Asentojumppa

Sovitaan, mikä liike kuvaa mitäkin mielipidettä ja jumpataan (esim. käsien ylös nostaminen = hyvä olla ryhmässä, kyykkyn meno = on ainakin yksi kaveri...).

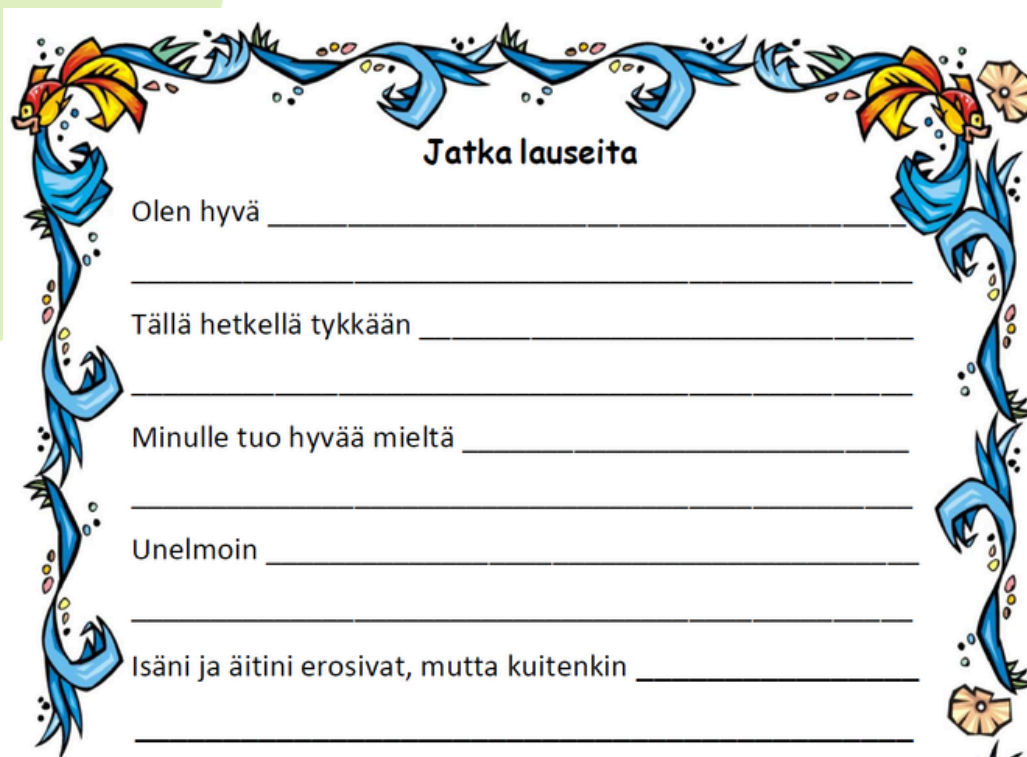
4. Luovat ja toiminnalliset menetelmät

Piirtäminen, kirjoittaminen, maalaaminen, muovailuvaha...

Antavat tilaa kokemusten, ajatusten ja tunteiden käsittelyyn ei-kielellisin keinoin. Voidaan käyttää tilanteen mukaan joko yksilöllisesti tai ryhmässä.

Jatka lausetta -sanatäydennystehtävät

Mahdollistavat luovan ilmaisun strukturoidun kontekstin sisällä. Ohjaus voi helpottaa tunteiden tunnistamista ja sanoittamista.

Jatka lauseita

Olen hyvä _____

Tällä hetkellä tykkään _____

Minulle tuo hyvää mieltä _____

Unelmoin _____

Isäni ja äitini erosivat, mutta kuitenkin _____

*Esimerkki
täydennys-
tehtävästä.*

5. Lisämateriaalia

Kodin tunnetaitajat

MLL:n Kaakkois-Suomen piirille YAMK-opinnäytetyönä tehty kirjanen, joka sisältää menetelmiä ja välineitä vanhemmille lasten tunnetilojen tunnistamiseen.

Möllö Pöötisen työkalupakki

MLL:n Kaakkois-Suomen piirille opinnäytetyönä koottu työkalupakki leikkillisistä ja luovista menetelmistä, joiden avulla voidaan selvittää lasten mielipiteitä toiminnasta, tapahtumista tai paikoista.

Möllö Pöötisen työkalupakin sisältöä.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

Opas saatavana myös
englanniksi.

Guide also available in
English.

kaakkois-suomenpiiri.mll.fi